

VIDEREUTDANNING, 30 STP

KLASSELEDELSE OG LÆRINGSFREMMENDE RELASJONER I SKOLEN

Emnet vil gå inn på klasseledelse, relasjonsbygging og hvordan legge til rette for gode, sosiale miljø. Det vil også gi innsikt i sosiale og emosjonelle utfordringer elever kan ha og hvordan skolen kan bidra til å forebygge, avdekke og legge til rette for at elever med slike utfordringer kan fungere godt i skolen.

Arbeidsmåter: Forelesninger, gruppeoppgaver, diskusjoner og arbeid omkring case. Studiet vil være campusbasert, tirsdager fra kl.10.15 -15.00.

To arbeidskrav må være godkjent:

- 1) Studentene skal i par forberede en 15. minutters presentasjon i tilknytning til ett av emnets tema. Det skal foreligge et sammendrag på 750 ord, (+/- 10%) i tilknytning til utarbeidelsen av presentasjonen.

Vurderingen av dette arbeidskravet vil være godkjent/ ikke godkjent

- 2) Studentene skal gjennom et gruppearbeid utarbeide en fagtekst på 3000 ord, (+/- 10%) som tar utgangspunkt i et aktuelt case fra skolen. Caset skal knyttes opp mot ett av emnets tema. Studentene kan selv utarbeide en problemstilling i tilknytning til caset, dette skal godkjennes av emneansvarlig. Denne teksten skal være godt underbygget av forskning og danner grunnlaget for en presentasjon på ca. 15 minutter.

Vurdering av dette arbeidet er godkjent/ ikke godkjent

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene skal ha kunnskaper om:

- hvordan skape et læringsmiljø som fremmer sosial inkludering, elevenes opplevelse av mestring, inklusjon og psykiske helse i skolen
- generell pedagogisk tilnærming, samt spesielle tiltak, på individ- og systemnivå, i møte med elever med ulike behov
- hvordan læringsmiljøet kan tilrettelegges i skolen for elever med ulike behov

Ferdigheter

Studentene skal kunne:

- analysere forhold på individ- og systemnivå, knyttet til elever med ulike behov.
- kunne legge til rette på en god måte for å skape gode, inkluderende læringsmiljø for elever med ulike behov i skolen

Generell kompetanse

Studentene skal:

- kunne skape et læringsmiljø som fremmer psykisk helse hos elever i skolen
- ha en grunnleggende forståelse for hva god klasseledelse innebærer for elever med ulike behov
- kunne forebygge, avdekke og avhjelpe psykiske helseplager i skolen, gi opplæring og skape et godt miljø for disse elevene
- legge til rette for inkludering og opplevelse av mestring for elever med ulike behov
- kunne forebygge og håndtere utfordrende atferd i skolen

Eksamen/vurdering: 3 dagers individuell hjemmeeksamen, 4000 ord (+/- 10%). Eksamen skal ta utgangspunkt i pensum, både litteratur og forelesninger. Sensur skjer i tråd med gjeldende beskrivelser av hvert karakternivå for A-F.

Vilkår for å gå opp til eksamen/vurdering: arbeidskravene må være godkjent

Fagperson(er): fra Læringsmiljøsentret

Tema:

Klasseledelse, relasjoner og sosial tilknytning

I dette temaet vil klasseledelse handle om evne til å skape et positivt læringsmiljø i skolen, spesielt rettet mot elever som har ulike behov. En forutsetning for god klasseledelse er forståelsen av klassen som sosialt system. Videre vil lærer- elevrelasjonen bli belyst, hvordan gode relasjoner kan etableres og bevares. Temaet går også inn på disiplinproblemer hvor dette forklares som en type autoritetskonflikt. Konkrete teknikker for å håndtere vanskelige situasjoner i klasserommet presenteres og drøftes med referanse til forståelse av risikofaktorer. Dette knyttes til individuelle og kontekstuelle faktorer, samt til interaksjon mellom disse.

Tilrettelegging av skolens læringsmiljø

Tilrettelegging av skolens læringsmiljø for sosialt tilbaketrukkne og emosjonelt sårbare elever vil med utgangspunkt i teorier om mestring og motivasjon belyse hvordan skolemiljøet kan utformes for å fremme læring og sosial inklusjon blant elever med tendenser til ulike former for stressrelatert unngåelsesatferd.

Utfordrende atferd i skolen

Her vil det fokuseres på hvordan lærere kan forstå og forholde seg til elever med utfordrende atferd. Temaet tar også opp hvordan en kan arbeide for å forebygge og håndtere situasjoner der utfordrende atferd oppstår.

Stress og mestring i skolen

Her vil forhold som har betydning for elevers evne til å takle utfordringer de møter i skolen bli belyst, samt hvordan det kan legges til rette for å fremme konstruktive mestringsstrategier og evne til å kunne opprettholde motivasjon også når læringsarbeidet er krevende.

Skolefravær og skolefravall

Temaet vil belyse hvordan vi kan arbeide for å forebygge fravær og frafall, hvordan dette kan forstås, risikofaktorer, konsekvenser og hva vi kan gjøre når dette oppstår. Temaet vil bli belyst på individ- og systemnivå.

Emosjonelle vansker

Kjennetegn ved emosjonelle vansker og henvisningskompetanse i forhold til dette retter søkelyset mot de mest frekvente former for emosjonelle lidelser blant barn og unge, hvilke konsekvenser det får i klasserommet, hvordan lærere kan identifisere og best hjelpe disse elevene.

Inkludering av minoritetsspråklige elever

Dette temaet vil ta for seg viktige prinsipper i arbeidet med å inkludere minoritetsspråklige elever i klassen og på skolen. Fokus er på hvordan se på denne elevgruppen som en ressurs og på hvilken måte dette kan få betydning for den pedagogiske praksisen.

Mobbing

Forståelse av mobbingens psykologi innebærer kjennskap til individuelle faktorer og kontekstuelle forhold som hver for seg og sammen skaper risiko for å utøve mobbing og for å bli mobbet. Tiltaksdelen i temaet handler om prinsipper og metoder for å forebygge

mobbing, hvordan mobbing kan avdekkes, og framgangsmåter for å stoppe mobbing, samt oppfølging av mobbesaker i skolen.

Litteratur:

Bru E., Idsøe, E.C., & Øverland, K (2016). Psykisk helse i skole. Oslo: Universitetsforlaget. (Utdrag)

Card, N. L. & Little, T. D. (2007). Differential Relations of Instrumental and Reactive Aggression With Maladjustment: Does Adaptivity Depend on Function? I: Patricia H. Hawley, Todd D.

Cassidy, T. (1999). Stress, Cognition and Health. London: Routledge Kap.6: Cognition and stress.

Fandrem, H. (2011). Mangfold og mestring i barnehage og skole. Migrasjon som risikofaktor og ressurs. Kristiansand: Høgskoleforlaget. Del 3, s. 129-160.

Fandrem, H., Haus, S & Johannessen, Ø. (2015). Dette er Sevgi, hun er tyrkisk, eller...? I: E. Kipperberg, *Når verden banker på: Nye utfordringer for profesjonsutøvelse*, Bergen: Fagbokforlaget.

Havik, (2018). Skolefravær: å forstå og håndtere skolefravær og skolevegring. Gyldendal akademiske. (Utdrag)

Idsøe E. & Idsøe T.(2012). Emosjonelle vansker, Hva kan skolen gjøre for elever med emosjonelle vansker forårsaket av negative livshendelser? Senter for atferdsforskning

Morken, Ivar (2017). Minoriteter, mangfold og inkludering, I: Sven Nilsen (red.), *Inkludering og mangfold - sett i spesialpedagogisk perspektiv*. Universitetsforlaget. ISBN 978-82-15-02776-0. Kapittel 3. s 65 - 89

Nordahl, Sørli, Manger & Tveit (2005). Atferdsproblemer blant barn og unge, teoretiske og praktiske tilnærminger. Fagbokforlaget. Kap.1-4 og 7-10

Ogden T. (2013). Klasseledelse. Praksis, teori og forskning. Gyldendal. (Utdrag)

Olsen M.I & Karen M.T (2010). Resiliens i skolen, Om hvordan skolen kan bidra til livsmestring for sårbare barn og unge. Teori og tiltak. (Utdrag)

Raundalen, M. & Schultz, H (2006). Krisepedagogikk. Universitetsforlaget. Kap 1: Barn og ungdom – kriser og traumer, s 14-33, Kap 2: Kriser og læring, s.34-60, Vurdering av skolens beredskap, s. 187-193, Kap 7. Skolens kriseberedskap, s.194-216.

Roland, E. (2014). *Mobbingens psykologi*. Oslo: Universitetsforlaget.

Roland P. (2014). Kompetanseløft i barnehagen. Universitetet i Stavanger/ Være sammen. S.65-72, en innføring i SIP- modellen.

Skaalvik M.E. & Skaalvik, S (2013). Skolen som læringsarena. Selvoppfatning, motivasjon og læring. 2. utgave,. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 3 og 4

Skaalvik M.E. & Skaalvik S., (2015). *Motivasjon for læring*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap, 4 – 8

Tveitereid, K., Fandrem, H. og Sævik, S. (2017). *Flyktningekompetent skole*. Pedlex.

Yeager, D.S. & Dweck, C.S. (2012). Mindsets that promote resilience: When students believe that personal characteristics can be developed. *Educational Psychologist*, 47(4), 302-314.